

riter inserviebat in B. Maria gratia miraculorum. Ergo..

Dixi, saltem post Ascensionem; probabilius enim videtur quod ante illud tempus miracula non fecerit; quia ille usus miraculorum fuit tum Christo, tum Apostolis reservatus, ad veram doctrinam propagandam: Maria autem publice saltem Christi doctrinam non propagabat. Post Ascensionem vero pertinebat ad gloriam Christi ut B. Maria coleretur ut Mater Dei, ac proinde, ut jam supra diximus, congruebat Ipsam edere miracula.

Hinc respondetur ad divum Thomam, qui contendit gratiam miraculorum nunquam B. Mariæ fuisse concessam, ex eo quod illa potestas fuerit Apostolis reservata ad doctrinam Christi confirmandam. (D. Thomas, 3^a pars, art. v, ad 3; Suarez, *ibidem*.)

Hic locus esset inquirendi, utrum gloriosa Virgo habuerit angelum custodem.

Respondeo; Controv. inter theologos. Maxima pars affirmat deputatum fuisse angelum ad ipsius custodiam, et hunc angelum fuisse Gabrielem, unum ex principibus angelis qui semper assistunt ante faciem Dominatoris universæ terræ. Sunt tamen qui contendunt, non absque aliqua probabilitate, angelum non fuisse præcise ad ipsius custodiam deputatum, quia illa assistentia non indigebat propter uberrimam gratiam Spiritus sancti, sed plures angelos fuisse ad ejus obsequium deputatos. Hoc ultimum admitteremus a tempore quo ad maternitatem divinam evecta fuit. Maxime enim decebat ad splendorem tantæ dignitatis rem ita se habere. Exinde S. Bernardinus: « Adfuit « Virgini angelorum protectio; assistebant enim illi

« innumerabiles multitudines angelorum in ejus protectionem. Pie enim creditur quod plurimas legiones habuit angelorum ad protectionem et custodiam « suam.» (Confer Navarrin., lib. IV, excursu LIV; de Rhodes, de *Litaniis Lauretanis*, discours. 146.)

CAPUT IV

DE GLORIOSA VIRGINE IN TERMINO, SEU DE GLORIA
CÆLESTI DEIPARÆ

Disseruimus hactenus de perfectionibus quas B. Virgo consecuta est in via; reliquum est ut de felici statu gloriæ ejus disseramus. Quoniam vero mors est terminus viæ ac transitus ad beatitudinem, prius dicendum est de morte ejus et miris ejus mortis circumstantiis: nempe resurrectione et assumptione, quibus explicatis directe exponemus quanta sit hujus almæ Virginis in cælo regnantis gloria, tum essentialis, tum accidentalis.

ARTICULUS PRIMUS

DE MORTE AC MIRIS DEIPARÆ OBITUS CIRCUMSTANTIIS

QUÆRITUR 1° *Utrum B. Virgo corporalem mortem passa fuerit, et quam ex causa?*

AD 1um *Respondeo affirm. — Prob. ex Scriptura*

sacra.. Omnes filii Adæ morti sunt obnoxii, nec ab illa regula excipi potest gloriosa Virgo, nisi vel auctoritas, vel ratio theologica illud suadeat. Atqui neutrum dici potest. 1° non contradicit auctoritas, cum e contra gravissimi ac antiquissimi Patres eam mortuam fuisse testentur; 2° non ratio quæ contrarium suadere videtur : quia ex una parte mors nullam imperfectionem involvit quæ Virginem non deceat; ex altera vero, decuit Virginem esse similem Christo, qui mortuus est, ut sic melius constaret Ipsam redemptione indiguisset.

Ad 2^m *Resp.* Certum est 1° Ipsam non mortuam fuisse ex aliquo morbo, vel ex senio confectam, quia mors hujusmodi non videtur satis puritati ac innocentiae hujus Virginis consentanea. 2° Utrum autem mortua fuerit ex sola Dei voluntate, vel ex violentia amoris non constat : Suar. priorem modum indicare videtur; de Rhodes posteriorem propugnat. Forsitan ambo inter se concordare dici possunt, supponendo amorem B. V. adeo fuisse vehementem, ut de se semper suffecerit, etiam a primis incunabulis, ad vinculum corporis ejus dirumpendum; fuisse tamen vitam temporalem ipsi a Deo servatam per miraculum perpetuum; unde ad mortem ejus procurandam non opus fuit, nisi cessatione hujus miraculi. Ita sentire videtur Bossuetius (2° serm. *sur l'Assomption*, 2° point) : « Si vous m'en croyez, saintes âmes, vous ne cherchez point d'autre cause de la mort de la sainte Vierge : son amour étant si ardent, si fort et si enflammé, il ne poussait pas un soupir qui ne dût rompre tous les liens de ce corps mortel; il ne formait pas un regret qui n'en dût dissoudre toute

« l'harmonie; il n'envoyait pas un désir au ciel qui ne dût tirer après soi l'âme tout entière. Je vous ai dit, Chrétiens, que sa mort est miraculeuse; je suis contraint de changer d'avis : la mort n'est pas le miracle, c'en est plutôt la cessation. Le miracle continué, c'était que Marie pût vivre séparée de son bien-aimé... Ainsi point d'autre cause de la mort de Marie, que la vivacité de son amour... »

QUÆRITUR 2° *Utrum anima Virginis a corpore separata, statim in cælum fuerit sublata ac Deum viderit?*

Resp. affirm. — Est omnino certum. De fide est enim post Christum animas perfecte puras statim admitti ad visionem beatificam. Porro, anima B. V. absque ulla macula seu debito pœnæ, et perpetuo vixit et a corpore discessit. Ergo... Juxta Suarez, nulla fuit interruptio pro B. V. inter viæ ac patriæ amorem; usque ad ultimum enim instans vitæ suæ non cessavit amare et actus caritatis elicere.

QUÆRITUR 3° *Utrum corpus B. V. resurrexerit ac assumptum fuerit?*

DICO : *Paulo post mortem, corpus Deiparæ ad gloriosam et immortalem vitam resurrexit ac in cælum ascendit.* (Non est de fide juxta Suarez, sed tamen adeo certa est, juxta eundem auctorem, hæc propositio, ut a nullo pio et catholico in dubium revocari queat, aut sine temeritate negari. Quoad certitudinem, hanc propositionem æquiparabat huic alteri propositioni qua statuitur B. V. fuisse in utero Matris sanctificatam. Ita Billuart, dissert. xiv, art. 2; Melchior Cano, lib. XII, cap. II.)

Probatur 1° ex auctoritate Ecclesiæ. Ecclesia enim in officio Assumptionis inseruit lectiones ex Joann. Da-

mas. et S. Bernardo, in quibus asseritur assumptio corporea B. V.; et in Collecta (Sacramentarii S. Gregorii) legitur sanctam Dei Genitricem mortem subiisse temporalem, nec tamen mortis nexibus deprimi potuisse; per nexus autem mortis non potest intelligi nisi corruptio corporis.

Probatur ex communi auctoritate tum Patrum, tum theologorum. — Illud enim admittunt S. Joannes Damascenus, S. Bernardus, S. Petrus Damianus. Idem tribuit Suarez S. Augustino, S. Hieronymo, S. Athanasio. (Conf. Suarez, disp. XXI, sect. II.) Idem tenent communiter Scholastici post divum Thomam (3^a part. quæst. XXVII, art. 2, in-4°).

Probatur ex communi sensu fidelium, qui magna cum solemnitate festum Assumptionis B. M. celebrant, persuasum habentes B. M. fuisse simul cum anima et corpore assumptam.

4° Suadet variis argumentis. — *Prima ratio* : Corpus Christi et corpus Mariæ quodammodo dici possunt esse una caro; porro, sicut decuit carnem Christi omni ex parte esse beatam et incorruptam, ita etiam carnem Matris cujus gloria in illius honorem redundat. — *2^a ratio*. Si corpus B. Mariæ non surrexisset, vel fuisset in cinerem redactum, vel integrum et incorruptum in terra persisteret. Atqui neutrum admitti potest. Non 1um, nam, inquit sanctus Augustinus, *Corpus Virginis escam vermibus traditum, quia sentire non valeo, dicere perhorresco.* — Non 2um. Incredibile est enim Deum permisisse ut tanto tempore Ecclesiam lateret et absque honore et veneratione in occulto aliquo et invisio loco jaceret. Ergo inde concludendum est illud corpus B. V. fuisse ad paradisi glo-

riam assumptum ac e terra suscitatum. — *Tertia ratio*. Corpus Virginis fuit quodammodo initium humanæ salutis, quia ex illius sanguine corpus sanguisque Christi sumpta sunt, quod fuit nostræ salutis pretium. Ergo rationi consentaneum est ut idem Virginis corpus singulari modo redemptionem participaverit, atque adeo ut gloriam et immortalitatem statim fuerit consecutum. — *Quarta ratio* : Animæ beatorum appetunt gloriam corporum, et ex hac parte non habent expletum omnem appetitum, cum ipsis desit accidentalis quædam beatitudinis perfectio. Atqui anima Virginis e corpore separata hoc habuit desiderium; ergo decuit statim expleri, ut omni ex parte esset perfecta; et si hoc postulavit, statim exaudita est propter singularem dignitatem et quasi jure materno. — Tandem hoc privilegium Virginis ad gloriam Dei spectat Christique Domini, ad dignitatem Virginis summamque Ipsius puritatem ac innocentiam : Christus ut filius amantissimus hunc honorem quodammodo debebat Matri, et illa quæ universæ carnis maculas non contraxit, sed ab omnibus sordibus quam longissime abfuit, non debuit, ut cæteri, carnis resurrectionem expectare. Ergo...

Quod si quæras quomodo ascenderit in cælum, facile respondetur quod assumpta fuerit non per angelos, sed propria virtute corporis gloriosi; ideo si quandoque dicitur Ipsam ab angelis fuisse assumptam, illud intelligendum est in eo sensu quod Ipsam, honoris causa, comitati sint.

ARTICULUS SECUNDUS

DE BEATITUDINE ET GLORIA DEIPARÆ TUM ESSENTIALI,
TUM ACCIDENTALI

1° *De gloria essentiali.* — Gloria essentialis nihil aliud est quam visio intuitiva quæ sub duplici respectu considerari potest, nempe intensive et extensive: intensive, quatenus fertur in Deum ipsum seu in essentiam divinam; extensive, quatenus fertur in objecta Deo extrinseca, quæ tamen in Verbo Beati contemplantur. His positis.

Dico 1° *Probabile est visionem Deiparæ intensive consideratam, in perfectione superare visionem omnium sanctorum et angelorum collective sumptorum.*

Rationes hujus assertionis hic non evolvuntur, satis enim expositæ sunt ubi de gratia Virginis disseruimus. Nemo enim nescit privilegia gratiæ et gloriæ esse inter se correlativa, quia semper gloria cœlestis meritis uniuscujusque proportionatur. Unde mirabiliter mellifluus doctor S. Bernardus: « vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit
« quæ præparavit Deus diligentibus se, quæ præparavit gignenti se et diligenti præ omnibus quis loquatur? »

Dico 2° *Probabile est gloriosam Virginem in Deo videre quicquid omnes angeli et sancti homines vident, id est, probabile est visionem Deiparæ etiam extensive consideratam, superare visionem omnium electorum.*
Prob. Illa cognitio considerari potest vel quoad mys-

teria Trinitatis et Incarnationis, vel quoad res naturales et physicas, vel quoad individuos in ordine morali. Atqui sub hoc triplici respectu valet nostra propositio. Quoad 1um et 2um nulla est difficultas, quia cognitio mysteriorum ac rerum physicarum et naturalium semper intensitati visionis intuitivæ proportionatur. Quoad 3um sic probari potest. Theologi supponunt cognitionem individuorum correspondere statui in quo sancti constituti fuerunt dum in terris degerent, v. g. qui fuit rex vel papa plures videt individuos quam anachoreta. Atqui pertinet ad statum genitricis Dei cognoscere omnes omnino homines, quia ad omnium salutem cooperata est. Ergo...

Exinde concludes B. M. videre in Deo quicquid Deus videt scientia visionis, iis solis exceptis quæ singulariter ad Christum et ad interiores animæ ejus operationes pertinent; id est, videt omnia quæ Deus fecit et facturus est in tempore et æternitate. (Conf. Suarez, disput. xxxi, sect. iii; de Rhodes, quæst. v, sect. i.)

II. *De gloria Deiparæ accidentali.* — Hæc gloria considerari potest vel relative ad animam, vel relative ad corpus.

Dico 1° Quoad animam, præter omnes glorias accidentales omnibus sanctis communes, habet etiam omnes perfectiones singulares, scilicet triplicem aureolam virginitatis, doctoratus et martyrii, et etiam aliquid amplius sibi proprium.

Probatur assertio per partes.

1° *Habuit aureolam virginitatis.* — Illud constat ex omnibus quæ tradidimus circa virginitatem Deiparæ.

2° *Habuit aureolam doctoratus.* — *Prob.* quia a SS. Patribus Magistra fidei et doctorum Doctrinx ap-

pellata est, et ad hanc aureolam consequendam, juxta divum Thomam, non requiritur ut quis publice docuerit.

3° *Habuit aureolam martyrii, saltem aliquo sensu.*

Prob. 1° ex auctoritate SS. Patrum, qui Mariam vocant simpliciter vel Martyrem, vel Reginam martyrum; et hoc titulo donatur in Litanis Lauretanis ab Ecclesia approbatis.

Constat 2° ratione theologica. Ad martyrium verum requiritur et sufficit, 1° ut aliquis patiat in odium Christi et virtutis christianæ; 2° ut patiat dolorem de se sufficientem ad mortem inferendam, etiamsi de facto inde non sequatur: unde Ecclesia habet tanquam verum martyrem S. Joannem Evangelistam, quamvis de facto in tormentis mortuus non fuerit. Atqui res ita se habuit relative ad B. Virginem.

Et 1° passa est in odium Christi. Etenim, ut quis censeatur pati in odium Christi, non requiritur ut tortores directe ipsum prosequantur, sufficit vero quod prosequendo Christum ipsi mortem inferant, et ideo sancti Innocentes ab Ecclesia habentur tanquam veri martyres, quamvis illos directe occidere non intenderet Herodes, sed Christum. Sic B. M., stans juxta crucem, afflicta est quia Christus affligebatur, et propter suum amorem erga Christum. — 2° Certe passa est dolorem de se sufficientem ac mortem ipsi inferendam, et non nisi ex speciali Dei auxilio vitam retinuit post Christi passionem.

Dices contra hanc conclusionem: Admissa hac doctrina, sequeretur quod ille qui meditando passionem vehementer doleret ita ut moreretur, esset martyr.

Consequens satis violentum, videtur, ergo falsum *antededens*.

Resp. Nego paritatem. Namque ad martyrium non sufficit dolor mere internus, sed requiritur insuper ut ab extrinseco inferatur, quod certe non evenit in exemplo allato. Quoad B. Mariam, equidem interne patiebatur, sed aliquo modo ille dolor ipsi inferebatur ab extrinseco, quia præcise patiebatur ex blasphemis et injuriis quibus Christus afficiebatur et quæ Ipsam attingebant; aliunde probabile est tortores Christi, ipsimet injurias et blasphemias irrogasse quatenus erat ipsius Mater.

Urgebis. Sed inde sequitur quod S. Joannes et Maria Magdalena, qui stabant juxta crucem, dici poterunt martyres.

Resp. Forsitan non adeo doluerunt ut absque miraculo divino ex dolore mortui fuerint; præterea non eodem modo et minus atrociter a tortoribus conviciis fuerunt afflicti.

Dixit in propositione, saltem aliquo sensu: nam si quis contendat B. M. non esse stricte et rigore martyrem sensu a theologis explicato et definito, nihilominus admittendum erit gloriosam Virginem plus meruisse quam omnes martyres quoad meritum essentialia. Quoad præmium vero accidentale quod *aureolam* vocant, certum videtur B. Mariam insigniri quadam gloria speciali quæ sit veluti signum excellentissimæ fortitudinis, sive illud vocetur aureola martyrii, sive sit aliquid eminentius, quod juxta Suarez verius diceretur. (Suarez, *ibidem*; de Rhodes, quæst. iv, sect. viii, § 4.) S. Ligorius (9° *Discours sur les douleurs de Marie*, 1er point), hæc habet: « Que Marie ait été véritable-

« ment martyr, on ne peut en douter, comme le
 « prouvent Le Chartreux, Silbaste, Catarin et d'autres
 « auteurs; car c'est une opinion indubitable, qu'une
 « douleur qui peut donner la mort est suffisante pour
 « constituer le martyr, quoique la mort ne s'ensuive
 « pas, etc. etc. »

Dico II° Corpus Deiparæ in cœlis glorificatum habet omnem pulchritudinem et ornamenta gloriæ in summo gradu; adeo ut post Christi corpus nihil sit in tota natura corporea, ubi tota divinitas æque splendeat velut in speculo, nihil ubi potentia divina magis laborasse videatur.

Prob. 1° ex gloria essentiali B. Mariæ. — Gloria corporis aliquo modo proportionatur gloriæ essentiali beatorum, quia ex anima glorificata per emanationem quamdam connaturalem effluit gloria ipsa in corpus. Atqui gloria essentialis B. V. est excellentior quam omnium aliorum sanctorum. Ergo...

Prob. 2° ex maternitate divina. — Decebat enim illud corpus, ex quo assumptum est indumentum Verbi divini, insigniri gloria omnino insolita, et eo magis quod caro B. V. aliquo modo magis cognata sit Christo quam ipsius anima, cum Christus ex ea carne factus sit.

Exinde concluditur plus lætitiæ percipere beatos ex aspectu corporis B. V. sicut et corporis Christi, quam ex ullo alio objecto corporeo quo possunt delectari omnes corporei sensus. Collige totum illud quod oculis placet, quod delectat auditum, quod sapit gustus, quod tactum delectat, nihil esse in comparatione delectationis quæ percipitur ex contemplatione utriusque corporis Christi et Mariæ ubi magnificentia Dei omnes suas divitias videtur exhausisse.

COROLLARIUM TOTIUS HUIUS DOCTRINÆ CIRCA GLORIAM
 DEIPARÆ IN CŒLIS REGNANTIS

Ex quibus omnibus sequitur B. V., ita in omnibus excedere alios beatos, ut sub Christo Ipsa sola specialem sedem ac singularem chorum in beatitudine constituat. (Ita Suarez, disput. XXI, sect. IV; item Lugo, disput. XXXV, sect. II, ad finem Tract. *de Incarnat.*; de Rhodes, quæst. V, sect. I, § 2; et eo magis hæc conclusio admittenda est, quod ab ipsa Ecclesia B. Mariæ decernatur cultus specialis, ut dicetur in tertia Parte Tractatus.

ABSOLVITUR SECUNDA PARS TRACTATUS